

DARBININKĖ

LIETUVIŲ DARBININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE MĖNESINIS LAIKRASTIS

Darbininkės, neleiskite jaunuolius į militariškas "Darbo Kempes," kur jie turės dirbti už dolerį į dieną ir pirmutiniai bus pasiūsti į karo lauką

Stokite į Bedarbių Tarybas ir reikalaukite pašalpos. Dirbančiosios stokit į darbo unijas. Budavokit Komunistų Partiją, kuri vadovauja visoms kovoms

No. 7

Brooklyn, N. Y. Liepos (July), 1933

Kaina 5c.

Metai XVII

Clara Zetkin ir Rose Pastor Stokes Mirė

Budavokime Mūs Clarai ir Rožei Revoliucinį Paminklą, Užpildykime Jų Vietą Šimtais Naujų Kovotojų!

Rose Pastor Stokes, Amerikos Darbininkų Vadovė

Birželio 20 d., šių metų, mieste Frankfort, Vokietijoje, užgeso gyvybė vienos iš žymiausių Amerikos moterų—Rožės Pastor Stokes. Ji buvo viena iš tvėrėjų Amerikos Komunistų Partijos, gabi agitatorė ir atsidavus darbuotoja revoliuciniame darbininkų judėjime. Liko jos vyras, d. J. Jerome, kuris yra nariu Nac. Apšvietos Komisijos Komunistų Partijoje ir Marksizmo mokytojas darbininkų mokykloje.

Jos mirtis buvo tiesioginė pasekmė New Yorko policijos brutališkumo. Gruodžio mėn., 1929 m., demonstracijoje protestui prieš imperialistinį režimą Haiti saloje, jiniai stengėsi apsaugoti jaunuolius nuo policijos buožės smūgio. Policistas smogė jai krūtin. Sužeista

Rose Pastor Stokes

Clara Zetkin

Clara Zetkin, Tartautinio Proletariato Vadovė

Birželio 20 d. pasklido liūdna žinia, kad Clara Zetkin, pirmta-
kunė revoliucionierė, viena isteigė-
ja Vokietijos Komunistų

partijai. Nuo tada ji praleido virš puse šimtmečio, visą savo amžių, Vokietijos revoliucinių darbininkų kovos pirmose eilėse.

Jiniai redagavo socialisčių moterų laikraštį "Gleichheit" (Lygybė) nuo 1892 iki 1916 m., kuomet apsvaigęs karo dvasia Vokietijos socialistų partijos centro komitetas ją pašalino už prieškarinę agitaciją.

Organizavo Socialistų Kairįjį Sparną

Clara Zetkin buvo viena iš organizatorių kairiojo sparno Vokietijos socialistų partijoje dar prieškariniais laikais ir sykiu su Rose Luxemburg, Karl Liebknecht, Franz Mehring ir Karl Radek kovojo prieš Ebert, Scheidemann Bernstein ir Kautsky, reformistus ir patriotus socialistų partijos vadus.

kurio jiniai ir mirė.

Veikli per 30 Metų

Jiniai mirė sulaukus 54 metų amžiaus. Iš tų 30 paaukojo revoliuciniam darbininkų judėjimui. 1918 m., Kansas City, ji buvo areštuota už peržengimą šnipinėjimo įstatymo ir tapo nuteista 10 metų kalėti. Tačiau masių protestai, dviem metais vė-

liau, privertė augštesnį teisumą panaikinti tą nuosprendį. Tuo laiku ėjo pasaulinis karas ir kiekvienas darbininkas pasipriešinęs karui, buvo apšauktas šalin. Jiniai. Jos ugninga prakalba Amerikoje jina-
kūnė revoliucionierė, viena isteigė-
ja Vokietijos Komunistų
Internacionalo, mirties širdies liga Archangelskoje sanatorijoje, netoli Maskvos, sulaukus 76 m. amžiaus.

Internacionalo, mirties širdies liga Archangelskoje sanatorijoje, netoli Maskvos, sulaukus 76 m. amžiaus.

Clara—Nenuilstanti Kovotoja

Mirtyje Claros Zetkinos, Vokietijos Komunistų Partija neteko seniausios kovotojos, Vokietijos darbininkai nustojo branginamos ir drąsios vadovės, Vokietijos darbininkės prarado energingą gynėją kovoje už moters pasiliuosavimą pergalingu klasių kovos keliu, viso pasaulio darbininkai nustojo me karžygišką vadovę kovoje už galutiną proletariato pasiliuosavimą.

Jauna Stoją į Revoliucines Eiles

Clara gimė 1857 m., Saksonijoje, pradinės mokyklos mokytojo šeimoje. Būdama 20 m. amžiaus įstojo į mokytojų kolegiją. Dar jaunystėje ji apleido buržuazinį feminisčių judėjimą, nes studijavimas marksizmo ją įtikino, kad vienintelis moterų pasiliuosavimo kelias yra per kovą už visos darbininkų klasės pasiliuosavimą nuo kapitalistinės priepaudos. Ji pradėjo savo revoliucinį žygį dar Markso laikais, kuomet tas didis socializmo mokslo tvėrėjas tebegyveno ir su d. Engelsu vadovavo revoliuciniam darbininkų judė-

imui. Nuo tada ji praleido virš puse šimtmečio, visą savo amžių, Vokietijos revoliucinių darbininkų kovos pirmose eilėse.

Jiniai redagavo socialisčių moterų laikraštį "Gleichheit" (Lygybė) nuo 1892 iki 1916 m., kuomet apsvaigęs karo dvasia Vokietijos socialistų partijos centro komitetas ją pašalino už prieškarinę agitaciją.

Bedarbės Nepriims į Ligoninę Laike Gimdymo

TORONTO, Ont., Canada. — Sveikatos Departmentas įvedė patvarkymą, kad bedarbės moterys nebus priimamos gimdyti ligoninėse. Štai kaip kapitalistinė sistema užsimojo naikinti darbininkes. Moteriai, negalinčiai prisitaikyti sau tinkamos pagalbos, netik grėsia mirties pavojus naujagimiui, bet ir pačiai motinai.

Ar mažai yra šiandien tokių įvykių, kur tūkstančius moterų nuvaro į kapus laike gimdymo, nesuteikiant joms medikalės pagalbos.

Moterys darbininkės neturi sutikti su šiuo patvarkymu, turi siųsti protesto rezoliucijas Sveikatos Departmentui, kad pakeistų šią įstatymą ir, reikalui esant, suteiktų bedarbėms moterims tinkamą pagalbą. Jeigu tylėsime, nekovosime, tai nieko ir nelaimėsime. Tik per kovą priversime kapitalizmą nusileisti ir išpildyti mūsų reikalavimus.

Vokietijos Socialistų Partija Uždaryta

Nepaisant socialistų partijos vadų šliaužiojimo prieš fašistų diktatoriaus Hitlerio valdžią, partija tapo paskelbta nelegalė.

Socialistų partijos vadai nešaukė narius į griežtą kovą prieš fašizmą, draudė nariams dėtis į bendrą frontą su Komunistų Partija, kuri viena vedė ir veda mirtiną kovą prieš fašizmą. Tas padėjo fašistams įsigalėti.

Tą pamatę darbininkai, eiliniai soc. partijos nariai, pradėjo atsimesti nuo soc. partijos vadovybės ir veikti iš vien su komunistais. Laimėti iš soc. partijos fašistams nieko nebeliko: vadai nušliaužė po Hitlerio kojų, juos įsiai turi savo rankoj, o legalė eilinių kovingėjančių narių organizacija gali išsivystyti į pavojingą priešą, tad jie ją ir uždarė.

Privalome visur sustiprinti priešfašistinį bendrą visų darbininkų frontą. Tuo būdu pagelbėsime Vokietijos kovotojams ir atmušime keliantį galvą fašistinį siaubūną čia namie.

Žymi Kovotoja Streikuose

Būdama pati dirbtuvės darbininkė, cigaru dirbėja, energingai vadovauja telegrafo operatorių, randauninkų, viesbučių ir restoranų patarnautojų, Patersono šilko darbininkų, siuvėjų ir eilę kitų streikų Rytuose, nuo 1907 m. iki liga privertė pertraukti jos veikimą.

Brangino Revoliucinį Kelią

1905 m., ji apsigėdė su J. G. Phelps Stokes, milionieriu-labdarriu, kuris vėliau figuravo socialistų partijoje, tapdamas socialpatriotu laike karo ir baigdamas imperializmo pilioriumi. Jie persiskyrė 1925 m., po buvimo per eilę metų viens kitam jau svetimais, pasekmėje politinių skirtumų.

(Tąsa 2 pusl.)

SVEIKINAME JAUNUOLIŲ SUVAŽIAVIMĄ

Širdingiausiai sveikiname Pirmą Nacionalią Lietuvų Jaunuolių Suvažiavimą ir linkime pateikti gerus planus sekmingam vedimui pirmyn pradėtojo dide-

lio darbo organizavime darbininkų jaunimo kovai prieš nežmonišką jaunuolių ir visų dirbančiųjų išnaudojimą.

LDSA C. Pild. Komitetas.

Darbininkė.

DARBININKĖ (THE WORKING WOMAN)

LITHUANIAN MONTHLY PAPER

Published by the

LITHUANIAN WORKING WOMEN'S ALLIANCE OF AMERICA

Editor and Manager STEPHIE SASNA

Subscription: 50c a year; single copy 5c. Address, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916, at the Post Office at Brooklyn, N. Y.; under the Act of March 3, 1879

Clara Zetkin, Tarptautinio Proletariato Vadovė

(Taša iš 1-mo pusl.)

marksistų organizacijon, iš kurios vėliau išaugo dabartinė Vokietijos Komunistų Partija.

Clara Zetkin buvo viena iš tvėrėjų Vokietijos Komunistų Partijos ir aktyviai dalyvavo jos paskelbimo konvencijoj Berlyne, gruodžio mėn., 1918 m., ir išbuvo jos centro komiteto nare iki mirties.

Jinai taip pat buvo viena iš sumanytojų ir organizatorių Komunistų Internacionalo ir nare jo Pild. Komiteto prezidiume.

Iki Mirties Griežta Kovotoja Prieš Fašizmą

Paskutinis jos viešas pasirodymas Vokietijoj buvo pereitą rugpjūtį Berlyne, kur kaip seniausia į Reichstagą išrinkta atstovė, atidarydama Reichstagą, savo ugningoj prakalboj atvirai ir drąsiai pareiškė socialfašistams ir fašistams revoliucinės darbininkų klasės žygiavimą kovon už pergalę. Dieną prieš mirtį ji diktavo straipsnį, atakuodama antrą Internacionalą ir socialistų vadovybę, kuri atsakomine uždavė fašizmo išsigalėjimą Vokietijoje. Paskiausias jos išleistas atsisaukimas karštai kviečia viso pasaulio darbininkus astrion kovon prieš fašizmą ir ragina remti fašizmo aukas Vokietijoj.

Palaidota Raudonojoj Aikštėj

Clara Zetkin pirmutinė moteris, kuri susilaukė garbės ilsėtis Raudonojoj aikštėj, netoli Lenino ir kitų pasaulinių proletariato vadų. Ją brangino milijonai Vokietijos darbininkų, ją taip pat mylėjo Sovietų šalies darbininkai ir vadindavo "Mūs Clara." Nestebėtina tad, kad Raudonosios Maskvos darbininkai užtvėnkė gatves, stengdamiesi pamatyti ir atiduoti paskutinę pagarbą savo Clarai. Artimose gatvėse tapo sulaikytas judėjimas, Maskva skendo gedulių vėliavose.

Jos lavonas buvo padėtas Darbo Unijų milžiniškam name, kur per ištisą dieną ėjo dvi kolonos darbininkų, po 8 eilėje, kad pažvelgti paskutinį kartą į didžiosios Claros veidą. Praėjo 400 tūkstančių darbininkų. Prie karsto kas 5 minutes keitėsi garbės sargyba, kurią sudarė Maskvos dirbtuvių darbininkų išrinktos geriausios udarninkės ir kovotojos. Didysis namas pripildytas gėlėmis nuo darbininkų organizacijų. Jų tarpe buvo vainikas nuo Krupskos, Lenino našlės ir jo seserų Uljanovos ir Jelisarovos, su tokiu užrašu: "Clarai Zetkinai, Lenino seniausiai draugei ir bendros kovos karžygei."

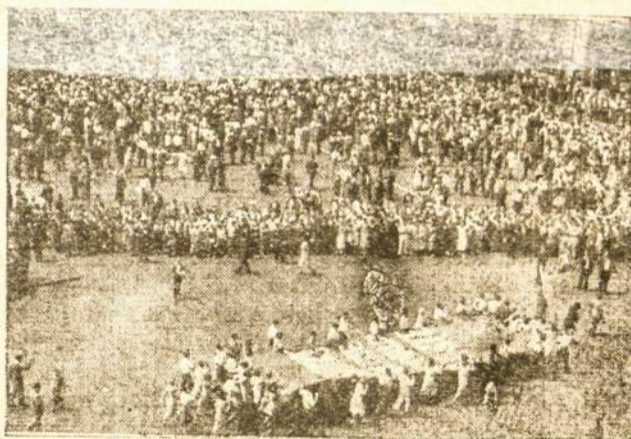
Krupskaja Kalbėjo Raudonojoj Aikštėj

I Raudonąją Aikštę Claros Zetkin pelenus atvedė 700 tūkstan-

čiai darbininkų. Nuo Unijų Namų iki Raudonosios Aikštės kelias buvo apjuostas Raudonosios Armijos sargyba. Aikštėj pasakė trumpas atsisveikinimo prakalbas Katayama, Marty, Heckert, Molotov ir Krupskaja. Dalyje savo prakalbos Krupskaja pasakė:

"Claros vardas neatskiriamai surištas su kova už darbininkų moterų liuosybę, keliant jų klasinę sąmonę ir traukiant į kovą visame pasaulyje. Clara buvo Tarptautinio Moterų Biuro pirmininkė ir atliko milžinišką darbą tarp moterų. Jinai buvo sumanytoja Tarptautinės Darbininkų Dienos."

Netekome šviesios vadovės Claros Zetkin. Lai jos skaisti revoliucinė praeitis sužadins darbininkes šviestis, organizuotis, budavoti Komunistų Partiją, ir kovoti už nuvertimą kapitalizmo ir įsteigimą Pasaulio Sovietų, už kuriuos Clara taip atsidavusiai kovojo. Lai jos laangi atmintis uždega tūkstančius lietuvių darbininkų revoliucine liepsna, kuri mums nušviestų kelią į geresnę ateitį.

Priešfašistinė New Yorko paroda, kurioj dalyvavo 20 tūkstančių darbininkų; atmaršuoja į Union Square

Rose Pastor Stokes, Amerikos Darbininkų Vadovė

(Taša iš 1-mo pusl.)

Rozė Pastor Stokes paėjo iš rusiškų žydų šeimos. Atvyko į šią šalį 11 metų amžiaus, iš Londono Rytinės dalies, kur jos tėvai buvo nuvykę iš carinės Rusijos. Ji tuojau pradėjo dirbti Cleveland'o cigarų fabrike, kur ji išbuvo 11 metų. Vėliau atvažiavo į New Yorką, kur iškilo kaip žymi ir skaisti darbininkų kovotoja, ypač tarp ateivių išnaudojamų prakaito šapose. Ji buvo viena iš pirmutinių kovotojų už negrų paliuosavimą ir prieš visokią rasinę priešpaudą.

Trumpam laikui ji buvo patekus oportunistinės socialistų partijos vadovybės įtakon ir rėmė karą. Tačiau daug anksčiau, negu karas baigėsi, ji pamatė savo klaidą ir aktyviai pradėjo nurodinėti jo

Demonstracija Išgązdino Kalėjimo Budelius

NEW HAVEN, Conn. — New Haven County kalėjime yra uždaryti keli draugai už sakymą prakalbų gatvėse ir šiaip už agitavimą darbininkų. Juos labai persekioja. Apart sunkaus darbo—dar muša politinius kalinius.

Vienas jaunuolis buvo labai sumuštas ir įmestas į sklepa. Maistui davė tik senos duonos ir vandens ir nieko neprileido prie jaunuolio. Kalėjimo budeliai nusprendė laikyti tą draugą 30 dienų tokiose kančiose. Bet budeliams nepavyko atsiekti tikslo, darbininkų demonstracijos privertė budelius paleisti tą draugą iš tų baisių kankynių ir duoti geresnes sąlygas.

Pirmą d. gegužės buvo demonstracija prie kalėjimo ir reikalavo nekankint ir paliuosuoti visus politinius kalinius. Bet kalėjimo viršininkai nenorėjo klausyti darbininkų balso. Mat, gegužės 1 d. buvo tik vietinė demonstracija, neskaitlinga, tai tie ponai nelabai ir paisė, net kaliniai galėjo žiūrėti pro langus į demonstraciją.

Bet gegužės 30 d. buvo visai kas kita. Čia jau buvo ne vieni vietiniai. Tai buvo Nacionalė Jaunųjų Diena, tad dalyvavo jaunuoliai iš viso Connecticut distrikto miestų ir miestelių. Su-

nų ir suaugusių darbininkų, atlaikė masinį mitingą ir numaršavo per miestą prie County kalėjimo pareikalauti paliuosuoti politinius kalinius.

Kalėjimo viršininkai pamatė, kad darbininkai nepaliauja kovoję ir bėgiu mėnesio antru sykiu atmaršavo, reikalaudami paliuosuoti politinius kalinius—nusiigando, suvarė visus kalinius į kamaras ir nė vieno neprileido prie langų. Tik patys, kaip žiūrėję į kampus sulindę, žiūrėjo į minią darbininkų, kuri maršavo aplink kalėjimą ir šaukė, kad paleistų jų draugus.

Lietus lijo kaip iš viedro, bet nė vienas jaunuolis nei suaugęs neapleido eilės, visi maršavo, kaip mūras. Kuomet kalėjimo viršininkai pamatė, kad darbininkai organizuotai veikia, tai už valandos laiko po demonstracijos viršminėtas jaunuolis tapo paleistas iš sklepo ir buvo jam suteikta maudynė ir gera vakarienė. Tokiu būdu tam draugui teko būti tik 3 dienas tame sklepe, vieton 30 dienų.

Tai matote, draugai darbininkai, ką vienybė reiškia. Laikas visiems susiprasti, kad tik visi bendrai veikdami pagerinsim savo gyvenimą ir priartinsim galimą kapitalizmui.

B. Medelietis.

GREAT NECK, N. Y.

LDSA 64 kuopa laikė susirinkimą 14 d. birželio. Nors draugų neskaitlingai atsilankė, bet susirinkimas buvo gyvas. Daug ką apsvartėm ir nutarėm dalyvauti Jaunųjų Suvažiavime. Išrinkome komisiją pikniko rengimui. Delegetė išdavė raportą iš Bedarbių Tarybos laikyto masinio mitingo.

Sekantis LDSA 64 kuopos susirinkimas įvyks 12 d. liepos. Kviečiame drauges skaitlingai atsilankyti, nes visos bendrai aptarsime ir atliksime daug svarbių klausimų.

Pas mus Grėat Neck'e bedarbė didėja. Mokestis nukapoja. Gyvenimas tikra vergija tapo. Nors Bedarbių Taryba veikia neblogai, bet iš kitos pusės stoka aktyvumo. Labai keista, kaip pažiūrėti į kitus draugus. Pas juos nieko nebeliko, tik gyvybė kūne, bet jie vis ko tai bijosi prarast. Stokit, draugai, ir kovokit, nieko neprarasit, tik retėžius.

Koresp. Grupė.

Ameriką. Aš dar matysiu darbininkus pakilusius valdžion ir budavojančius savo pasaulį, taip kaip Sovietų Rusijoj, pasaulį, kuriame nebus bedarbės, alkio ir grėšiančio karo."

Draugės Rozės Pastor Stokes asmenyje netekome puikios kovotojos, bet ne liūdėsiu, ne raudomis pagerbsime jos brangią atmintį. Budavokime Komunistų Partiją, LDSA ir kitas revoliucines organizacijas. Jų atlikti dideli darbai bus gyvas paminklas mūs Raudonajai Rožei, kuri paaugojo gyvenimą ir gyvybę del revoliucijos.

Darbininkė.

plėšrų tikslą. Greit po to sekė jos areštas.

Vadovavo S. P. Kairiajam Sparnui

Apleidus Socialistų Partiją, su kitais kairiojo sparno kovotojais, 1919 m., jinai tapo viena iš įkūrėjų Amerikos Komunistų Partijos ir beveik be pertraukos buvo narė Centro Komiteto.

1922 m., sykiu su kitais komunistais vadais tapo areštuota Bridgeman, Mich., ir kaltinama "maišyte."

Iki pat mirties, draugė Stokes, sekė kiekvieną įvykį revoliuciniame judėjime su nepaliaujančiu žingeidumu. Prieš išvažiudama Vokietijon gydytis, keleta mėnesių atgal, ji pareiškė:

"Aš išlaikysiu. Aš esu pasiryžus. Aš turiu pamatyti Sovietų

Kova Prieš Išnaudojimą Siuvimo Industrijoje

Pereitame "Darbininkės" numerį teko kalbėti apie kovą prieš "sweatshops," prieš baisų išnaudojimą ir nepakenčiamas sąlygas siuvimo industrijoje. Kaip jau buvo pirmiau pažymėta, prieš "sweatshops" išėjo kovonė tik ten dirbančios darbininkės, didžiumoje kūdikiai, kurie nepakędami daugiau baisaus išnaudojimo paskelbė streikus, pav.: Allentown ir Northampton, Pa. Ten taip pat išėjo "kovon" visokio plauko politikieriai, kunigai, stambesni fabrikantai, liberališkesnė spauda ir buržuaziniai žurnalai. Jų "kovos" būdai susideda iš tvėrimo "tyrinėjimo" komitetų, į kuriuos įeina jų plauko žmonės (tuose komitetuose nerasi nei vieno darbininko) ir kurių "užduotis" yra "iširti padėtį" ir "ramiu" būdu eiti prie tam tikrų sutarčių su darbdaviais, "sweatshops" savininkais. Kitais žodžiais, komitetas turi dėti visas pastangas, kad neprileidus prie streikų, o kur jie jau faktinai yra paskelbti, juos kuó greičiau užbaigus. Tą faktą puikiausiai atvaizdavo viršminėti streikai Allentown ir Northampton, Pa. Įsikišimas tyrinėjimo komiteto, kuris buvo sudarytas per valstijos gubernatorių, p. Pinchot, atvykimas poniaus Pinchotienės į pikietų linijas, padėjo tik sudemeralizuoti streiką. Streikas užsibaigė į kelias dienas su "laimėjimais," kurie prie pirmstreikinių išnaudojimo sąlygų jokio veik pagerinimo šiandieną darbininkėms neduoda.

Delko Politikieriai "Kovoja" prieš "Sweatshops"

Aišku kaip diena, kad tiems pigios rūšies politikieriams neapėina darbininkų ekonominė būklė. Iš vienos pusės, jie yra nusistatę prieš "sweatshops" ir smulkius fabrikantėlius didesnio pelno išrokavimais. Ypatingai stambūs fabrikantai suranda smulkiose išdirbystėse sau kompeticiją. Pavyzdžiui, "Delineator" žurnalo kovo laidoj telpa straipsnis, parašytas Mildred Adams, kur tarpe kitko ji sako:

Kadangi Connecticut valstija neturi jokių tiesų apsaugojančių darbininkus, tai New Yorko miesto fabrikantai surado labai pelninga siųsti darbą į Connecticut. Pavyzdžiui, drabužiai sukerpami New York'e, nakčia išvežti troku į Conn. valstiją, kur mažose "sweatshops" už žemiausią mokesčių susiuvami ir vėl greitai gražinami į New Yorką, kur jie parduodami už žemesnę kainą, negu ant vietos pagaminti drabužiai."

Reiškia, maži fabrikantėliai kiša koją didžiajam bizniui. Jie, samdydami darbininkus už pusdykį (o didelė dalis "sweatshop'ų"-darbo yra atliekama darbininkų namuose, kur darbdaviui nekainuoja nei šviesa, nei spēka,

nerieikia rūpintis apie sanitarumą-švarą), pripildo marketus savo pigiu tavoru-prekėmis. Tą tavorą daugiausiai perka tie patys vargšai darbininkai, kurie, uždirbdami ubagiškas algas, neišgali geresnio pasipirkti. Tad stambesnieji kapitalistai ir politikieriai yra pasiryžę sunaikinti smulkiąją kompeticiją, prisidengiant, žinoma, darbininkų užtarėjų ir humanitarų maska.

Tačiaus atvira darbininkų kova, streikai, ten, kur pasirodo darbininkų solidarumas ir organizacija, jiems baisūs. Išėję darbininkai streikan mažose darbvietėse, savo kovingu užsilikymu ant pikieto linijos, savo, pagaliaus, laimėjimais duoda pavyzdį visiems darbininkams, o tas gali paveikti ir ant stambių kapitalistų samdomų darbininkų, dirbančiųjų jų pačių fabrikuose. O darbo sąlygos ir užmokestis nedaug skiriasi nuo "sweatshops," nežiūrint, kad gal biskį sanitariškiau, nežiūrint, kad įtaisymai biskį geresni, nežiūrint, kad ta "šapa" nuo seniau jau turi "gerą vardą" ir egzistuoja jau keliolika metų.

Stambių Bosų ir Politikierių Rolė Darbininkų Kovoj prieš "Sweatshops"

Kaipo gerą pavyzdį stambiųjų bosų ir politikierių veidmainystės paduosiu šių dienų incidentą, įvykusį Allentown, Pa.

Sontag Kompanijos šilko audinčioje išėjo streikan darbininkai, kurių didžiumą sudarė moterys. Jie streikavo, reikalaudami pakėlimo algų, pripažinimo šapos komitetų ir t.t. Sontag Šilko Kompanija nėra, sulyg boso tvirtinimo, jokia "sweatshop." Tai "sena, garbinga" firma. Jos savininkas, p. Sontag, labai "gerbiamas ir plačiai žinomas" Allentowno pilietis. Ir štai jo darbininkės ir darbininkai, uždirbdami po \$2 iki \$6 savaitėj, nusitarė streikuoti už viršminėtus reikalavimus.

Streikas tęsėsi kelias savaites, kada vieną gražų rytą, būtent, 7 d. birželio, ponas Sontag, apsisitęs visu Allentowno policijos departamentu ir suvirš 50 apsiginklavusiais mušeikomis ir streiklaužiais atėjo prie šapos, tiesiog ant pikieto linijos, ir pamatęs, kad jis turi "galią" savo rankoje, paliepė areštuoti kovin-

Chicagos Adatos Darbininkų Streikas

Jau savaitė su virš, kaip streikuoja B. Sopkins šluvykių darbininkai, skaičiuoję 1,600. Didžiuma streikierių yra moterys ir merginos, baltos ir negrės. Daugelio iš jų algos buvo negirdėtai mizernos, nuo \$2 iki \$4 savaitėi už 52 valandas darbo. Darbininkai visi išėjo streikan ir laikosi labai

vydės, lygūs darbo padalinimo ir lygios mokesties už lygų darbą baltiems ir negrams darbininkams.

Birželio 26 d. į pikietą atėjo Chicagos Universiteto profesorius Robert Morse Lovett ir Thomas McKenna, narys Civilių Laisvių Unijos, kad pamatyti ir persitik-

Negrai ir balti darbininkai pikietuoja Sopkino and Son dirbtuve solidarariai, nežiūrint labai žiaurinti patiems, kaip Roosevelto policija apsieina su streikieriais reikalaujančiais algų pakėlimo. Policijai užpuolus, jie pakėlė protestą prieš policijos brutaliskumą ir tuojaus tapo areštuoti ir bus teisiami.

Vėliausios žinios praneša, kad dirbtuvių savininkams pribuvo pagelbon visokios rūšies reformistai ir plačiai žinomas darbininkų mulkintojas Oscar DePriest, negras kongresmanas. Jis atėjo su bosų pasiūlymu taikytis, pridėdant 20 nuošimčių algos gaunantiems \$5 ir 15% gaunantiems \$6.

Darbininkai reikalauja mažiausia po 25c. į valandą siuvėjams ir 35c. į valandą prosytojams. Taipgi reikalauja 44 valandų sa-

gus streiko vadus, jų tarpe Nacionalės Audėjų Unijos organizatorių d. Powers ir tris kitus.

Koks buvo nusistebėjimsa darbininkų, kurie nuvyko su areštuotais draugais policijos nuovadon. Nugi Allentown'o majoras Lewis, tas pats liberalas Lewis, kuris "karštai kovoja" prieš "sweatshops," tas pats Lewis, kuris pasižadėjo kooperuoti p. Pinchot jo "kovoje už žmonišką sąlygas darbininkams," tas pats Lewis, kuris nekartą myli pasigirti, kad buvęs didelis draugas Bill Haywood'o, tas pats ponas Lewis buvo teisėjas, prokuroras ir visa "džiurė" prieš darbininkų vadus!

Nežiūrint to fakto, kad apie 150 darbininkų buvo streiko lauke, nežiūrint, kad suvirš 30 streikuojančių darbininkų liūdi-jo teisme, kad streikas dar tebesitėsia, ponas majoras Lewis, išklauseš boso argumentų, pareiškė, kad toj šapoj nėra visiš-kai jokio streiko! Kad areštuotieji buvę niekas daugiau kaip triukšmadariai, kad atėję mušeikos ir streiklaužiai esą tik-ri tos šapos darbininkai ir jie prašę pono Sontag ir policijos apsaugos nuo pikietuojančių darbininkų! Pasiremdamas boso liūdyumu, darbininkų "užtarėjas" ir "kovon" prieš "sweatshop" streiko vadus užsimokėti po \$50 baudsmės kiekvieną arba kaiti 10 dienų!

Šiuos žodžius rašant, streikas dar tebesitėsia su padvigubinta energija. Sekančiame numerįje "Darbininkės" teks dar plačiau pakalbėti apie prakaito šapas ir priduoti svarbių skaitli-nių, karių į šį numerį, delei vietos stokos, patalpinti nebuvo galima.

Eugenija.

DRAUGĖ KAROSIENĖ SERGA

Sugrįžus iš ilgos kelionės su maršrutais, drg. Karosienė nuėjo ligoninėn, kur jai padaryta gana sunki operacija, Springfield, Mass. Iki šiol negavome žinios, kaip ji pavyko. Veliname drg. Karosienei laimingai pasveikti ir dirbti su tokia puikia revoliucine energija, kai kad lig šiol dirbo.

LDSA 4 Apskr. Narių Atydai

LDSA 4 Apskričio konferencij, įvyks nedėlioj, 9 d. liepos, pirmą val. po pietų, Nanticoke, Pa.

Draugės delegatės, susirinkite į laiką, nes konferenciją pradėsime pažymėtu laiku. Mandatai išsiuntinti jau 2 mėnesiai laiko, tai kuopos galėjo gerai prisirengti su viskuom, kaip rinkime delegacij, taip, ir gerais sumanymais. Kuopos turėtų priminti savo delegatėms, kad visos dalyvautų.

Taipgi visos kuopos žinojo ir dar primenu, kad LDSA Apskritys bendrai su kitomis organizacijomis rengia pikniką 18 d. birželio, todėl visos turime sykiu ir dalyvauti.

4 Apskr. Sekr. E. Cibulskienė.

Amerikietės Darbininkės Patyrimai Lietuvoj

(Taša)

Panevėžio Moterų Darbai

Kadangi turėjom laukti traukinio 8 valandas, tad nuėjom į miestą pasivaikščioti. Buvo 8 val. ryto. Mieste nėra judėjimo, tik moterys neša vandenį viedrais, užsidėję ant pečių naščius, ant kurių kabo po du viedru. Prie šulinio stovi apie 15 moterų, visos laukia pasisemti vandens. Mano vaikas klausia: "Ką tos moterys ten veikia?" Mes pasakėm, kad vandenį semia. Vaikutis paprašė gerti ir aš su juo nuėjau prie šulinio.

Nuėjus paprašiau del vaiko vandens. Nesant puoduko, viena moteris pasiūlė gerti iš jos viedro, taip ir užvedėm kalbą. Klausiu jų:

"Delko, draugės, taip skubina vandenį nešti, gal eisite laukų dirbti?"

"Mes laukų neturime, mes nesame pirklams vandenį. Šiandieną turime prinešti vandens iš anksto, nes bus turgus, tai ir vėl gausim užsidirbti."

"Ar daug gaunat atlyginimo už vandenį nešimą?"

"Visai mažai, ponai, už čia mėnesį po penkis litus, o reikėtų nešti du sykius į dieną, ryta ir vakarą po du litus viedru?"

"O kaip jūs tie uždirbt?"

"Eisime į girią, prisirinksim ugniežių. Šiandien turgus, tai gal ponai ir pirks, gal ir gausim kelis centus."

Miestas buvo akmenimis brukotas, o tos moterys visos basos, drabužiai apiplyšę. Man dar norėjosi daug ko paklausti, bet mano draugai nerimavo, pradėjo mane šaukti, tad, padėkavojus už vandenį, nuėjau.

Pietūs Panevėžyje

Vaikščiodami dikčiai išalkome ir, susiradę valgyklą, suėjom į vidų ir paprašėm valgyti.

"Ko, jūs, ponai, norite?"

Nusibodo mums klausyt ir tų vadinių "ponai, ponios" ir su nekantumu paklausėme, ką jie turi valgyti.

"Šiandien pėtnvėčia, tai ponuliai tik silkų ir arbatos turim."

Mums sutikus su tuo pasiūlymu, įsakė tarnaitė padaryti valgį. Išlaukėm čielą valandą. Matyti, dar tebebuvo mūsų pietūs kur nors krautuvėj, o ne valgykloj. Atnešė silkės, juodos duonos ir arbatos. Valgis buvo skanus, tik musės labai lindo, ten jų buvo arti milijono, tad vienį valgom, o kiti muses vaikėm. Už valgį sumokėjom viso 8 litus. Apskaičiuokite, kiek pietų į mėnesį gali pirtis augščiausiai mirtos Panevėžio darbininkės, vandens nešiotijos.

Neparki—Nėra Vandens

Sugrįžom Panevėžio stotin. Vaikai pradėjo jieškoti vandens. Einam išeinamon vieton, bet ir ta užrakinta. Tada priėjus prie bufeto paklausiau: "Kodėl čia vandens negalima gauti?" Bufeto prižiūrėtoja, išsisuki-

nėdama, atsakė, nežinanti. Tada supratome kame dalykas—mes nieko nepirkom šitoj stotyje, tai vandenį uždarė. Vandens negavom, bet pamatėm, kaip Lietuvos dedasi. Mūs vaikučiai nubėgo pas vieną gyventoją ir ten gavo ko norėjo.

Lietuvoj dar Daug Tamsuolių Moterų

Neužilgo atėjo ir traukinys, einantis į Uteną. Toks mažučiuikas. Vaikai pradėjo pasakoti, kad atėjęs "čiu-čiu treinas." Suėjom į antros klasės kambarį mes septynios ir Anykščių kunigas. Vietiniai, apart kunigo, matyti, antra klase nevažinėja. Kunigas vienai moterėlei D-nei pripasakojo visokių niekų, būk dvasiškos asabos neprileidžiamos valdžion, kad ta net verkt pradėo. Jos vyras, matomai, laisvas žmogus, pradėjęs moterį raminti, nepamiršo ir kunigą pakritikuoti, pareikšdamas, kad kunigams nėra reikalo prie valdžios lysti, lai sau sėdi bažnyčioj arba eina darbą dirbti. Kunigas, pažiūrėjęs šnairomis į D-tį, nutilo.

Anykščių stotyje kunigas išlipo ir tuojaus jį apipuolė moterys ir vaikai ir pradėjo rankas bučiuoti. Vergiška ir kvaila atrodė man ta scena ir sykiu buvo gaila, kad Lietuvoje dar daug randasi moterų tamsuolių. Šioje stotyje išlipo visi mano kelionės draugai ir aš pasilikau viena su vaikučiu. Į kitą kambarį suėjo tie Lietuvos "didvyriai" šauliai jaunuoliai. Traukiniui einant, jie dainavo patriotiškas dainas. Man tos dainos nepakėlė jokio ūpo, bet buvo graudu, kad darbininkų vaikai iš pat mažų dienų priversti tarnauti savo priešams ir juos garbinti.

Baigiant privažiuoti Uteną, pradėjo matyti man pažįstami keliai, pievos ir žalios girios, kur aš maža bėgiojau. Rodžiau ir pasakojau savo sūneliui, kaip aš, maža būdama, tarnavau pas bužes, kaip, ganant galvijus, sulijusią ir drebančią nuo šalčio, sugrįžus namo dar jie mane bardavo. Štai ir Grybelių laukas, kur tavo tėvelis bėgiodavo.

Marijona Maželienė.

(Bus daugiau)

Draugė Šukienė Išvyko Sovietų Sąjungon

J. Benesevičiūtė—Šukienė.

Draugė J. Benesevičiūtė-Šukienė, podraug su savo draugu Juozu Šukiu, apleido šią šalį birželio 21 d. Išvažiavo į darbininkų valdomą šalį, už kurios įsteigimą ir gyvavimą jiedu ilgai ir nuosirdžiai dirbo.

Draugė Šukienė buvo narė Lietuvos Darbininkų Susivienijimo nuo 1908 metų. Kada ji įstojo, tuomet LDSA dar nebuvo, buvo tik vietinis Lietuvaičių Klubas, iš kurio vėliau išsivystė pirmoji LDSA kuopa ir iš kurio kilo iniciatyva organizuoti dabartinį LDSA po visą šalį. Draugė Šukienė padėjo daug darbo budavojime LDSA. Jinaf buvo organizacijos centro komitete ir buvusio Moterų Balso redaktorė sunkiais Palmerio reakcijos laikais.

Vėliau, susidėjusių aplinkybių verčiama, turėjo apsigyventi nuošaliai ir negalėjo aktyviai dalyvauti centro darbuose, tačiau niekad nepaliovė dirbus LDSA ir abelnai revoliucinio judėjimo nau-dai.

Siebtina, kaip mūsų kova išsijoya, atskiria tikruosius revoliucionierius nuo prisimetėlių. LDSA pirmos organizatorės, vienos pasitraukė, greitos ir lengvos revoliucijos nesulaukusios, kitos surengatėjo, priešams tarnauti nuėjo. Vienintėlė iš pirmųjų organizatorių likosi d. Šukienė, kuri per 25 metus nešė revoliucijos vėliavą ištikimai ir pačiuose sunkiausiuose momentuose. Daugiau mums tokių.

Jai išvažiavus, liko didelė spraga mūsų eilėse, bet nenuleiskime rankų. Ekime į mases lietuvių darbininkų ir užpildykime apleistą vietą naujomis spėkomis, šimtais naujų kovotojų. Kuri kuopa gaus daugiausia naujų narių d. Šukienės vieton iki naujų metų?

Draugas Šukys skaitomas lietuviškojo darbininkų judėjimo tėvu, labai daug dirbęs tuo judėjimo stiprinimui. Linkime dd. Šukiams taip sėkmingai prisidėti budavojime socializmo, kaip prisidėjo prie budavojimo revoliucinio judėjimo.

Nauja Veikėja.

Easton, Pa.

Birželio 14 d. įvyko LDSA 14 kp. susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniai ir visos rimtai svarstė mūs organizacijos reikalus. Tarpe žymėtinų nutarimų galima pastebėti tas, kad kuopa išrinko delegatę, jaunuolę Stellą Bakanauskiutę, į Nacionalį Jaunuolių Suvažiavimą, kuris įvyksta Brooklyn, N. Y., 3 d. liepos, š. m. Taipogi kuopa nutarė pasveikinti suvažiavimą nors ir su maža auka (\$1.00), tuomi draugės išreikšdamos savo solidarumą ir

supratimą svarbos taip didelio ir naudingo darbo, kokių yra jaunuolių organizavimas.

Draugė sekretorė raportavo iš LDSA 5 Apskričio posėdžio ir pranešė apie d. Sasnos atvykimą į mūs miestelį 14 d. liepos. Visos narės labai patenkintos tuo mi ir pasižadėjo kiek galint d. Sasnai kooperuoti, pagelbstint jai jos organizaciniame darbe. Taipogi draugėms labai patiko 5 Apskričio sumanymas, kad LDSA 5 Apskričio metinė konferencija būtų laikoma 4 d. rugsėjo (Labor Day), vietoj lapkričio mėnesio. Kuopa vienbalsiai tarė žodį "už" perkėlimą konferencijos.

Sekantis susirinkimas įvyks se-redoje, 12 d. liepos, 7:30 val. vakare, pas d. O. Šlapikienę, 1129 Butler St. Visos draugės būtinai dalyvaukite. Bus išduotas raportas iš Jaunuolių Suvažiavimo, taipogi prisieis gerai pri-sirengti prie d. Sasnos atvykimo ir t.t. Svarbu, kad susirinkimas būtų skaitlingas.

Mūsų naują narę, d. Dorothy Roberts, patiko skaudu nelaimė. Jos motinė, Ona Budrienė, kuri kartu su ja gyveno, nelaimingame atsitikime, 8 d. birželio, užsimušė, krisdama nuo gonkelių iš artro augšto. Senukė buvo jau 64 metų amžiaus ir labai silpnos sveikatos. Ji ruošėsi apie slubą ir išėjus ant gonkelių, bandė pakelti matrasą, kuris buvo ten pakabintas delei išsivėdinimo. Matrasas buvo sunkus ir senukė, pametus lygsvarą, puolė galva žemyn ant cementinio tako. Moterys, katros matė nelaimę, greit subėgo ir bandė pagelbėti, bet buvo jau pervėlu. Senukė krisdama nusilaužė sprangą ir perisikėlė galvą.

Jos dukrelė, draugė Roberts, parėjus iš darbo rado savo motiną nebegyva. Apart d. Roberts, Ona Budrienė paliko dar dvi dukteris, Žukauskiene, gyvenančią Dureya, Pa., ir Oną Smitienę, Scranton, Pa. Taipogi paliko vyrą Lietuvoje ir anuku.

LDSA 14 kp. narės išreiškia giliausią simpatiją d. Roberts. Mes giliai atjaučiame smūgį, kurį ši baisi tragedija jai uždavė. Mes tikime, kad d. Roberts išvermingai perkęs tą nelaimę ir laikui bėgant, užgijus žaizdai, drgimsis už veikimo mūsų organizacijoj, į kurią su tokia energija ir pasiryžimu tik neseniai įstojo.

Eugenija.

VILLA DIEGO, ARGENTINA

LDSA 142 kuopos visuotinas narių susirinkimas įvyko 26 d. birželio, pas d. Augaitienę. Naujų narių gautos dvi jaunuolės, A. ir O. Varanenkytės, prirašė d. Žvinaukienė. Manome, kad šios dd. ateityje pasidarbuos mūsų organizacijoj.

Nutarta prenumeratai pasibaugus atnaujinti "Priekalo" 2 egz. Gautas nuo "Rytojaus" B. paraginimas veikti "R." vajuje. Draugės raportavo, kad jau gauti 4 skaitytojai ir ragino, kad šiomis dienomis susirūpintume gavimu daugiau skaitytojų, duodant laikraštį ant išmokescio. Nutarta paaukauti "Rytojui" 20 pesų, likusių nuo parengimo balandžio 1 d.

Užklausta d. Ž. ar siuntė centran 1932 metų mokestis. Atsakė, kad ne. Duotas papeikimas už neatlikimą darbo, nes per savo nerangumą užtraukia atsakomybę ant visos kuopos. Taip pat duotas papeikimas d. B. už neužrašymą protokolų, nes valdybos protokolo nė juodraščio neatsinešė į susirinkimą.

Los Angeles Bedarbių Gyvenimas

Vykdomas šokių popietis A. Z. salione, 7 gegužės. Pelnas skiriamas politiniams kaliniams. Darbus visos narės draugiškai pasiskirstė.

E. Rukšienė pareikalavo, kad atšauktume korespondenciją, tilpusią "Rytojaus" numerį. Visos draugės pripažino, kad ten šmeižto nėra, kad teisinga pastaba duota apie nukrypimą nuo darbininkiškos linijos ir kad iš tokios pastabos gali ir kitos draugės pasimokinti. E. R. iš syk užsikarščia, pradėjo puldinėti drauges, paliesdama net pašalinius asmenis. Draugės išaiškino dalyką ir paskyrė E. R. du kelius, pareikšdamos sekamą:

Jei E. R. nori pasilikti darbininkų eilėse, kaip buvai 4 su virš metus, tai pati savo žodžiais pasmerk kraugerį Kiaugą, atsisakyk platinti jo šlamštą A. Z. ir darbuokis, kaip darbavais su mumis. Jei to nepadarysi, pranešime centrui ir būsi pašalinta iš organizacijos be pasigalėjimo už oportunistinį veikimą.

E. R. atsakė norinti palaukti kito susirinkimo ir pasitarti su savo vyru, tada atsakysianti. Mes, vivos draugės, kantriai lauksime mūsų buvusios draugės grįžtant prie darbininkiškos linijos ir tikimės, kad jos vyras kaipo būdamas darbininkų eilėse, nevers ją ideją parduoti. O jeigu nesiliaus platinti Kiaugos šlamštą, tai būsimė priverstos priskaityti prie tokios pat rūšies darbo žmonių parduotųjų, kaip Kiauga.

Kuopos Valdyba.

JAUNUOLIŲ MOKYKLA

Darbininkės! Mūsų sūnus ir dukterys eina į kapitalistų mokyklas visą žiemą, bet jie neįmoksta, nesužino apie visas sunkenybes, kurias jų tėvai pergyvena, ir kurias jie patys greitai turės panešti. Ne, nieko panašaus kapitalistų mokyklose nemokina. Ten jaunuoliams tik kailis ir galvas, būk A. Jungtinių Valstijų valdžia esanti geriausia darbininkams.

Jie mums niekad neaiškina, kad Sovietų Sąjunga susideda iš darbininkų ir yra darbininkų valdoma. Jie mums pasakoja, būk Sovietų Sąjungos darbininkai negauna užtektinai net duonos, kad jie beveik badauja.

Darbininkai, neleiskite savo vaikus tikėti tokioms nesąmonėms. Išaiškinkite jiems, kad joki bosai nesirūpina pagerinimu darbininkų gyvenimo. Tą jūs galėsite geriausiai jiems išaiškinti užregistruodami savo vaikus jaunuolių mokyklon.

Brooklyno ir apilinkės jaunuolių mokykla bus "Laisvės" svetainėje, nuo 17 d. liepos iki 15 dienai rugpjūčio. Jon primami jaunuoliai nuo 15 iki 25 metų amžiaus.

Šioje mokykloje jūsų vaikai išmoks tą, ką darbininkų vaikai privalo žinoti—jie sužinos, kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus. Jūsų vaikai išmoks proletarinio sporto, kuriuo darbininkų jaunuoliai labai interesuojasi. Jie išmoks politinės ekonomijos pamatinius dėsnius tikroje šviesoje, o ne tokioje, kurioje mums bosai perstato. Mokykite jaunuolius, kol jauni, kad jie prasišlavintų ir galėtų vadovauti darbininkus jų kovose.

Helena Mantuškaitė.

Birželio 2 d. nuvykome pas Los Angeles Hoovervillės (dabar jau reikėtų pakeisti vardą iš Hoovervillės į Rooseveltvillę) gyventojus, kurių viena randasi šioj miesto dalyje, ant-Alamuda ir 84 gatvių. Čia jų randasi gana didelis skaičius apie du šimtai būdelių, o didžiumoje jų gyvena didelės šeimos.

Būdelės daugiausia audeklinės, iš skudurų sulipdytos. Kitos lindynės iš surūdijusių blėtų, popierių ir tt. Baisus reginys, žiūrint į šiuos dumpų gyventojus. Kol žmogus dar savo akimis nematai, kaip šių dienų badaujanti žmonės gyvena, tai, rodos, ir nėra taip blogai. Vienok, kada patiri ir pamatai, tuomet tas baisus reginys vargiai kada nors galėtų išnykti iš atminties.

Pradėjome klausinėti šių gyventojų, ar jie gauna maisto iš kur nors ir kas juos šelpia ir tt. Gavom sekamą paaiškinimą:

"Čia randasi tūlas žmogus, šios vietos savininkas. Didžiuma šių lindynių yra pastatytos ant jo žemės. Jisai pasistatė čia krautuvėlę ir užlaiko žmogų. Na, ir jei atsiranda kokia labdaringa įstaiga, kuri parūpina maisto šiems bedarbiams, tai viršminėtas žmogus jį išdalina. Tačiau bedarbiai nusiskundžia, jog jie ne visi gauna to maisto, jeigu

jo ir būna. O iš miesto mes negauname jokios pašalpos.

Bė to, viršminėtas žmogus pasiima kelis vyrus iš šių gyventojų ir, nuvažiavę į didesnius maisto marketus, susirenka tą apgedusį maistą, kurį marketai išmeta, kaipo nebegalimą parduoti, ir, atvežę čia, išdalina bedarbiams."

Kiekvienam žmogui gali būti aišku, kokį maistą jie gauna, vienok šie žmonės išsireiškė, jog jie džiaugtųsi, jeigu jie pilnai gautų nors to apgedusio maisto. Jie sako, kad būna daug tokių dienų, jog jokio maisto negauna.

Štai sutikom moterį su vaikučiu, nešantis kelis orandžius (apelsinus) iš tos krautuvėlės. Pasirodė, kad kiekvienas iš tų orandžių yra sugedęs. Ši moteris pasisakė, jog tai viskas, ką jinaį šiandien gavus ir turėsianti tuom pasitenkinti.

Priėjome prie vienos lindynės. Čia atrandame moterį taip baisiai sudžiūvusią, kad skūra kaulus vos tik laiko. Jinaį mazgoja drabužius. Šie jos drabužiai tuojaus mums į akis metėsi, nes tai ne drabužiai, bet skudurai. Ši moteris mums štai ką pasakojė:

"Turiu keturis kūdikius." Pati esu serganti, vos laikausi ant kojų. Jau ilgas laikas, kaip

pusbadžiai gyvename."

"Kur jūsų vyras, ar nedirba?" — užklausėme jos.

"Kur jis gaus darbą. Išėjo į dumpus geležų rinkti."

"Ar jūsų vaikai lanko mokyklą?"

"Vienas lanko, kitam būt laikas lankyti mokyklą, bet negalima, neturi drabužių."

Priėjom prie kitos būdelės. Čia mus pasitiko apyjaunė moteris. Užklausėm jos, kaip jai gyvenasi. Atsakė:

"Nereikia blogiau. Turiu 3 kūdikius ir ketvirtą greit susilauksiu. Mano vyras išvažiavo darbo jieškoti, jau bus 6 savaitės, bet iki šiolei negavau nuo jo jokios žinios, kur jis randasi. Nežinau, ar jis gyvas, ar ne. Pati sergu. Turiu vidurių ligą. Maitinamės pusbadžiai. Drabužiai, kaip mano, taip ir kūdikių, visai suplyšę."

Ši moteris davė mums savo vardą ir prašė paklausinėti žmonių, gal kas norėtų popierinių gėlių, nes jinaį mokanti labai gražias padaryti, sako:

"Aš už darbą nemanau gauti pinigais, bet gal gaučiau kiek maisto arba drabužių."

Priėjom prie kitos audeklinės būdelės. Čia atradom vaikų čia sergančius, suguldytus ant skudurų. Šių kūdikių motina paaiškino, kad jinaį tikrai nežinanti, kas jems yra, tačiau spėjant, jog jie serga tymais (measles). Užklausėm ar neturėjo gydytojo del kūdikių. Moteris, metusi į mus keistą žvilgsnį, atsakė:

"Už ką mes gydytoją šauksime, juk jis uždyką čia nevažiuos. Mes neturime net valgyti už ką nusipirkti."

Nurodinėjome jiems, kad norint pagerinti savo būvį, reikia stoti į Bedarbių Tarybą ir kovoti už pašalpą iš miesto valdžios ir už žmoniškesnį gyvenimą.

Reikia priminti, kad šie gyventojai vandens ant vietos neturi. Jie vandenį gauna gaso stotyse (gasoline stations). Stotčių savininkai reikalauja iš bedarbių mokesties už vandenį. Vieni iš bedarbių sakėsi turį užsimokėti, o negalintieji pasimokėti mažai gauna vandens.

Dabar visi šie gyventojai susirūpinę tuom, jog turės greit iš šios vietos kraustyti. Sako, būk atėjęs pranešimas iš miesto sveikatos skyriaus, jog visi turi iš šios vietos išsikraustyti iki 1 d. liepos; kadangi tarp bedarbių ir jų kūdikių pradeda plėstis visokios ligos, tokiu būdu turi palikti šią vietą. Kur jie iš čia eis, tas miesto ponams neapeina, jiems nerūpi neorganizuotų bedarbių likimas.

Tokia baisi padėtis turėtų būti kiekvienam darbininkui pamoka organizuoti bedarbius ir organizuoti patiems, nes tik sujungta galinga darbininkų spēka pašalins nuo darbininkų skurdą ir badą.

M. B. ir M. L.

Kam Nauda Iš Apyaščiojimo Kapinių Dienos

Gegužės 30 d., tai yra biznio diena, kurioj kvietkaunių kompanijos daro didelius pelnus. Tą dieną parduoda augšta kaina kiekvieną žolelę. Daugelis žmonių, turėdami numirusią mylimą ypatą, pamatę, kad perka turtingas, perka ir biednas darbininkas už paskutinį centą. Nors nuskriausdamas savo šeimyną, nedavalgęs, tą dieną, vienok, išmeta paskutinį dolerį kompanijai, perka gėles, kad papuošti savo mylėtos ypatos kapą.

Man teko aplankyti katalikiškus kapus Pittston, Pa., kur mainieriai ir jų šeimynos palaidoti. Kiekvienas atnešė gėlių, sodino, klojo ant kapo savo mirusių ypatų. Kas neturėjo už ką nupirkti gėlių, tai nors medžių šakų atnešę kaisė kapus, lig burtams tikėdami, kad tuomi palengvins tą žemę, kuri slėgia numirėlį.

Moterys laistė ašaromis kapus, papuoštus gėlėmis. Klausinėjau daugelio moterų, ko jos verkė. Viena pasakojo, kad jos 12 metų sūnus kasyklose žuvęs, sykiu su tėvu dirbdamas. Antra sakė, kad jos 27 metų sūnų kompanijos mušeikos išsivežė į laukus užmušė, nes jis streiką vedė. Kita sakė, jos vyrą anglis užkrito, nepažinus, tik kaulus išnešė. Ir mano brolis kasyklose užmuštas ten gulėjo. Ir išgirdau daug įdomių mirėlių, kurių visų negalima laikraštyje suminėti.

Mainieriai didžiumoje tamsūs. Auklėja dideles šeimynas, gamina kapitalistams vergus, o kuniagai iš to grynus pinigus krauna. Tai gimsta, tai miršta ir vis reikia kunigui dolerį nunešti, nežiūrint, kur darbininkas imtų.

Nimirė mano giminaičio pati. Liko 9 vaikai. Turėjo žmogus pasiskolinti ir nunešti pinigus kunigui. Paskui karvę pardavė ir skolas atlygino. Kunigui nebuvo gaila gyvų kūdikių, kad liks alkani, bet "gaila" numirėlio "dūšios," kurią su doleriais reikia į dangų pasiųsti.

Reikia daugiau apšvietos tarp darbininkų, kad ištraukti juos iš kunigų globos, kurie nesirūpina gyvų žmonių darbininkų padėčia, tik numirėliais.

Kam negyvam žmogui gėlės ar mišios, kad jis jau nieko neįaučia? Gelbėkime gyvus, kurie būdami nekalti pūsta gyvi už kalėjimo sienų delto, kad kovojo už visų darbininkų reikalus. Gelbėkime tuos kūdikius, kurie šiandien neturi pieno lašelio, nei medikalės pagalbos. Organizukimės, reikalaukime trumpesnių valandų darbo ir geresnio apmokėjimo, kad galėtume tinkamai pavalgyti ir pastogę turėti. Reikalaukim bedarbiams pašalpos. Turime organizuoti, kad pasipriešinti kapitalistams. Geriau rūpinkimės gyvais, o ne numirėliais.

Dilgėlė.

L. Saveljev.

Vertė Benamis.

Kiek Kainuoja Karas?

"Laimėjimai Pirmo Penkmečio Plano parodė, jogei darbininkų klasė moka taip gerai budavoti naują gyvenimą, kaip kad griauti seną... Laimėjimai Penkmečio Plano mobilizuoja revoliucinius darbininkus visam sviete prieš kapitalizmą, bet tie laimėjimai išsukia kapitalistų pagiežą linkui Sovietų šalies... Karas, kuriame kapitalizmas jieško išėities ir kurį rengia prieš Sovietų Sąjungą, gali užsiliepsnoti bile valandą. Mes turime būti pasirėngę apsigynimui." (Iš kalbos d. Stalino, pasakytos plenumo Centro Komiteto SSRS Komunistų Partijos pradžioj 1933 m.).

Buvusis Imperialistinis Pasaulinis Karas

Didžiausiomis nelaimėmis visuose laikuose skaitėsi: žemės drebėjimas, potvyniai ir epidemijos.

Pasaulinis imperialistinis karas tęsiasi 4 metus, 3 mėnesius ir 9 dienas. Tame laikotarpyje užmūsta ir sužeista kulkomis, žuvo nuo bombų, nunuodinta gaisrais 22 milijonai vyrų. Jeigu jus dar surinksite į daiktą visų tų, kurie šiandien gyvena New York'e, Londone, Paryžiuje, Berlyne, Maskvoje ir Lenin-

grade, visvien nesudarysime 22 milionu.

Neatėmė tiek daug gyvybių jokia visoj žmonijos istorijoj užrekorduota epidemija.

Laike pasaulinio karo išgriauta daugiau miestų ir kaimų, negu kad tai galėtų padaryti 10 žemės drebėjimų. Vienoj tik Francijoj išnešta į padangės ir sudeginta virš pusės milijono namų. Ištiesi rajonai buvo sunaikinami planingai, iki nepasilikdavo ir pėdsakų. Laukai nuo kanuolių šaudymo pavirsdavo į krūvas purvo, žemlapiai, pagaminti prieš karą, netiko: kas juose buvo sužymėta, neliko nieko.

Vienu iš didžiausių ir brangiausia atsiėjusių įrengimų visame sviete—tai Suezas kanalas, atkertantis Afriką nuo Azijos. Jis buvo budavojamas 10 metų, kainavo apie \$200,000,000 auksa. Bet už tuos pinigus, kurie buvo išleisti pasauliniam karui, būtų galima pabudavoti tūkstančius tokių kanalų. Už tuos pinigus būtų galima nutiesti dar du kartus tiek gelžkelių, negu kad jų randasi dabar ant viso žemės paviršiaus.

Kiekviena šalis, kuri prisidėjo prie pradėjimo pasaulinio imperialistinio karo, gavo skaudžią lekciją: kiekviena baigė karą, būdama arti bankruto.

Sao Paulo, Brazil, LDSA 147 Kuopos Pranešimas

Mūsų kuopa susitvėrė 1930 metais, gruodžio mėn., iš dviejų draugių. Per 1931 m., padedant ALDLD draugams, buvo gauta 10 naujų narių: dirbome bendrai su draugais, rinkome aukas, platino kom. propagandą.

1932 metais siaučiant reakcijai, daug draugų tapo areštuota, o pas mūsų drauges, vietoje aktyvio darbo, pasireiškė apsūndimas, likome be darbininkiškos literatūros. Vėliaus, užsisakėme 25 egz. "Darbininkės", bet pasirodė, kad ir tuos nesugebėjome tinkamai išplatinti. Nors kriziui augant, bedarbė, skurdas didėja, gana plati dirva mūsų darbui, bet tarp draugių buvo pradėjęs pasireikšti oportunistinis nukrypimas. Tik-tai 26 spalio, 1932 m., padedant draugams, vėl pavyko susaukti susirinkimą, tapo išrinkta nauja valdyba 1933 metams, korespondentų grupė. Užsibrėžtas darbo planas iki sausio 1 d. sutvarkyti literatūrą, patikrinti išdą, pasiųsti nario mokesčių į centrą ir gauti 12 naujų narių.

Mūsų draugės, gavę griežtos kritikos, ėmė kovoti bei trūkumus atitaisyti darbu. Nors planas prisiėjo pratęsti iki kovo, 1933 m.; kadangi mes dirbam nelegali organizacinį darbą, tai gavimas naujų narių susitrukdė—bet tapo įvykdytas.

Gauta 17 naujų narių, užsisakyta 35 egz. "Darbininkės."
Kuopos Sekretorė.

Tarnaičių Išnaudojimas

SAO PAULO, Brazil. — Tarnauju pensione, dirbu dieną ir naktį beveik be jokio poilsio. Pradedu nuo 6 val. ryto iki 12 val. nakties už visai menką atlyginimą: 80\$ milreisu į mėnesį, o dirbti turiu, kaip arklys, rankos kruvinos, suraizytos nuo dratų, kuriais indus šveičiu. Kad tik bent kiek sustoju atsikvėpti, tai tuoj buožė šaukia:

"Tu dirbti nenori, žinok, mes tau pinigų veltui nemokėsime."

Žinodama, kad buožė gali taip padaryti, nesumokėti tų mano kruvinai uždirbtų reisu, privirsta esu dirbti be jokio poilsio, maitindamosi liekanomis nuo buožės stalo.

Draugės tarnaitės! mūsų būvio pagerinimas priklauso nuo mūsų pačių. Kad atsilaukyti prieš tokį baisų išnaudojimą, mes turime organizuotis, steigti tarnaičių sindikatus ir vesti griežtą kovą prieš mūsų išnaudotojus.

Tarnaitė.

tarta, kad apskritys kuopų delegatėms kelionės lėšų nemokės, bet kuopos turi pačios atsisteisti. Jei kuopa būtų silpna finansiniai ir veikime, tada apskritys imtų sau už pareigą rūpinimosi ir lėšų klausime.

Skaityti 3 kuopų pasveikinimui konferencijai. Sveiktina sekamos kuopos: 5, Rockford, ir siūnia finansinę paramą 89, Milwaukee, Wis., puktus sveikinimas ir fin. parama \$4.25; 58, Chicago, Ill., sveiktina su \$2. Už paramą tariu apskritys širdingą dėkui.

Aukų likosi surinkta \$10.60 ir paskirta sekamai: Lietuvos Komunistų Partijai \$5.30 ir "Daily Worker" ir "Workers Voice" platinimui \$5.30.

Priimtos sekamos rezoliucijos: 1) Pasveikinimas Lietuvos Kom. Partijai, 2) Sveikinimas šilko ir d. u. r. j. o. s. streikieriams, 3) Prieš karą, 4) Prieš "Sales Tax", 5) Užgyrimas Tom Mooney Kongreso, 6) Prieš fašizmą, 7) Reikalaujant pripažinti Sovietų Sąjungą.

Patį konferencija buvo gana sklandi ir delegatės geram ūpe, kad nepaisant karšto oro išbuvo iki 5:30 val. vakare. Beje, konferencijos salė buvo išpuosta puikiomis gėlėmis, tai d. Stukienės pasirūpinimas.

Įvykdžius mūsų tarimus gyvenimam, būtų tikrai galima daug kuom grožėtis. Yra pamato manyti, kad mūsų delegatės praves tarimus kuopose ir gyvais darbais metinė konferencijoj įrodys, kad moka ne tik tarti, bet ir įvykdyti.

Konferencija uždarant sudainuota Internacionalas.

Sekr. J. Škeberdytė.

"DARBININKĖS" SKAITYTOJOMS

Draugas Benamis atsiuntė labai įdomių raštų, aiškinančių karo kenksmingumą ir jo priežastis.

Šiame numeryje telpa du: kiek kainuoja karas ir, Namas su Pliecinėmis durimis. Sekamoje laidoje tilps: Kas Valdo Ameriką? Patariame juos atydziai sekti, daug ko iš jų pasimokinsite.

"Darb." Red.

CICERO, ILL.

LDSA 43 kuopos narės vis labiau ir labiau darbuojasi tinkamoj darbininkiškoj dirvoj, net ir draugus vyrus pralenkdamos. Rūpinasi sustiprinti kuopą finansiškai delei to, kad galėjus paaukoti centą kitą geriems darbininkiškiems tikslams.

Gegužės 27 d. buvo surengė Bunco Party. Daug triuso pridėjo A. Dočkienė ir H. Strumillo. Liko pelno. Visiems aukavusiems dovanų del išlaimėjimo, kuopos vardė, tariame ačiu. Su parengimais pas mus darosi apvertkintos pasekmės, ir ne delei to, kad didelė bedarbė. Dar vis yra daugybė tikičių ir kitokių darbininkų, kurie neatskiria darbininkiškų organizacijų parengimus nuo kitų.

Birželio 5 d. laikytam susirinkime, LDSA 43 kuopa aukavo Lietuvos Komunistų Partijai \$2 ir nutarė pasveikinti Jaunuolių Suvažiavimą Brooklyne su \$1. Labai pagirtina, kad narės remia savo klasės kovos reikalus.

Pereitęs susirinkimas buvo skaitlingas, bet tik viena pastaba būtų vietoje. Kodėl mes tą vieną vakarą į mėnesį negalim pašvesti darbininkiškam tikslui ir palaukti iki galo susirinkimo. Imkime pavyzdį iš kitų mūsų draugių, joms užima porą valandų atvažiuoti į susirinkimus, ir jės būna iki pajagos, be išmetinėjimo, o vietinės skubinasi kuo greičiausiai apleisti susirinkimus. Draugės, pasistengkime ateityje mesti tuos nespėjimus ir vietoje nesilankymo, nepraleisti nei vieno svarbaus susirinkimo.

Sekantis svarbus susirinkimas įvyks panedėly, liepos 3 d., 8 val. vakare. Būkite visos ir atsiveskite naujų narių. Kp. Sekr. H. S.

LDSA 3 APSKRIČIO TARIMAI

LDSA 3 Apskričio konferencija įvyko birželio 4 d. "Vilnies" svetainėje.

Atidarius konferenciją 10:35 val. ryto, per org. d. U. Grigienę, į mandatų komisija paskirtos dd. O. Sokaitė, A. Vielavičienė, M. Klastauskienė.

Laike mandatų peržiūrėjimo buvo pakviesti kalbėti dd. A. Jonikienė ir F. Abekas. Kalbėtojais kalbėjo aiškiai ir lengvai.

Mandatų komisija raportavo, kad delegatės prisiūsta nuo 9 kuopų, o nuo 9 kp. nepriūsta. Viso delegacijų dalyvavo 53, įskaitant apskričio komiteto neres, kurių randasi 9, sprendžiamų balsų konferencijoj dalyvavo 62. Neatsilankė 21 delegatė.

Apart augščiau minėtų kalbėtojų, protarpiais kalbėjo d. Sadis, stockyardų klausime ir d. J. Urmonas, jaunuolių klausime.

Konferencijos pirmininke išrinkta d. K. Kielienė. Spaudos ir rezoliucijų komisijon išrinktos dd. O. Krakaitienė, O. Butkienė, O. Pozarienė.

Išduotas platus apskričio komiteto raportas per dd. organizatorę ir sekretorę. Raportuose nurodyta, kas nuveikta ir kas nuveikta. Kartu atžymėta, kad praėjus vėjams, pats darbas ne visai sparčiai einasi, ypatingai naujų narių gavime.

Izdininkė pažymi, kad išde randasi \$2.69. Kuopų raportuose matosi darbo tęsimas vidutiniai. Kas negalima neatžymėti, tai kad mūsų naujosios kuopos, 70 kp., Racine, Wis. ir 128 kp., Chicago, gana puikius raportus išdavė ir jų delegatės dalyvavo.

Padaryti sekami tarimai: Pirmiausia, priimta šiam pusmečiui veikimo programa, kuri buvo pasiūlyta per apskričio komitetą.

Išrinkta delegatė pasiuntimui kartu su "Anti-Sales Tax" delegacija į Springfield, Ill., įteikti reikalavimus seimeliui, kad panaikintų "Sales Tax" bilių. Delegatėi apskritys sumokės kelionės lėšas sumoje \$3.

Nutarta, kad apskričio komitetas susitartų su centru Pietų Illinois klausime ir tą klausimą išspręstų.

Nutarta dėt daug darbo del sukėlimo finansinės paramos LKP, tam reikalui padaryti blankas ir rinkti aukas.

Nutarta, kad kuopos imtų iniciatyvą siuntime mokinių į jaunuolių kempes ir į Nacionalę Jaunuolių Konferenciją Brooklyne.

Nutarta, kad mūsų organizacija, kaipo kūnas, prisidėtų prie visų darbų pravedime bendro fronto kovų.

Nutarta apskričio ribose gauti 10 naujų skaitytojų "Daily Worker."

Nutarta dėti daugiau pastangų suorganizuoti korespondentų grupę, taip vadinama centralinę, o ši rūpinsis su kuopų korespondentų rateliais palaikyti ryšius. Tuom darbu turi rūpintis apskričio komitetas, iki korespondentų ratelis bus suorganizuotas.

Nutarta nuo šios konferencijos pakeisti kuopų mokesčių į apskritį: iki šiolei buvo nuo narės į metus 24 centai, dabar liekti nuo narės 10 centų į metus. Nu-

L. Saveljev.

Vertė Benamis.

Parašė Arkadij Liubčenko

Vertė Aldona Matulaitytė

NAMAS SU PLIENINĖMIS DURIMIS

Centralinėje New Yorko dalyje stovi didelis namas. Jis aptarnaujamas su 19 ekspresinių keltuvų ir desėtkais paprastų. Šiame name randasi vienas iš žymiausių bankų Amerikoje—Chase Bank.

Trisdešimts penki augštai užimti kontoromis. Už stalų sėdi nesuskaitoma daugybė raštininkų, išdininkų, pagelbininkų, operuojančių skaičiavimo mašinomis, bebalsėmis spausdinimui mašinėlėmis.

Nuo publikos jie atskirti plonomis marmurinėmis sienomis, kuriose slankioja stumdomi stiklai. Tose plonose sienose užslėpta neperšaujamas plienas. Tuos stiklus kulka irgi neperena.

Telefonų centrui nuskirta specialis kambarys. Čia dirba 25 merginos. Prie burnos pritaisyta joms mikrofonai, prie ausų kita dalis telefono aparato. Iš šio kambario išeina, pasiekiant visą miestą, 1,150 tiesioginių telefonų sujungimų su valdžios įstaigomis, policija, birža ir privačiais namais.

Bankas čia persikėlė nepersemai. Brangenybes pergabeno 18 broniruotų automobilių ir trokų. Suprantama, ant viso kelio buvo

vieša ir slapta policija. Persikėlimas truko viso tik 5 minutes, bet automobiliai atliko 110 kelionių: tik vienas iš aštuoniolikos automobilių vežė pinigų ir kitokias brangenybes, o kiti septyniolika vien lydėjo.

Bankos turtai laikomi sklepe, iškaltame tarpe kietų akmenų. Oras ten traukiamas mechaniskai. Dury padarytos iš nerūdijamo plieno. Storis kiekvienos jų—vienas metras. Sveria kiekvienos dury truputį mažiau už lokomotyvą.

Dury veikia sulyg laikrodžio. Atrakinti galima tik tada, jeigu kartu bus pritaikinta trys skirtingi raktai. Kiekvienas tų raktų saugojamas pas skirtingą žmogų.

Bet širdis arba smegenys bankos randasi pat viršuj, 36-tam augšte. Ten nedideliame kambaryje stovi ilgas stalias. Apie stalą—keletas desėtkų kedžių. Prie kiekvienos prisegta korėiukė su auksinėmis pavardžių raidėmis.

Kas tie žmonės? Kieno pavardės ten auksu atžymėtos?

Kas jie tokie, kad del jų iš bankos išvedžiota tiesioginiai susisiekimai telefonu po visą miestą?

Panašus Scottsboro įvykis Californijoje

SAN FRANCISCO, Cal.—Birželio 2 d., tam pat teismabutyje ir tas pats teisėjas Ward, kuris 10 dienų atgal įgrūdo d. Tom Mooney atgal į San Quentin kalėjimą, nors ir buvo rastas nekaltu,—teisė Walter Espey, 67 metų negra, batų valytoja. Jo kaltinimas buvo sufabrikuotas taip, kaip ir Scottsboro jaunuolių. Jis kaltinamas, būk išžaginęs trylikos metų mergaitę, Doris Langley.

Senelis Espey turėjo 30 liudininkų, visi buvo kaimynai, kurie pažino jį per daug metų. Senelis per 40 metų gyveno toj apielinke ir buvo visų mylimas. Keletas biznierių, su pagelba policijos, norėjo išesti senelį iš tos vietos ir padėti savo frontą tan darban.

Jiems tas ir pavyko atlikti, sufabrikuojant žaginimo kaltinimą (rape charge). Mat, tas lengviausia padaryti prieš negra.

Liudininkai vienas po kitam liūdija, kad tai bjaurus melas prieš tą senelį. Pašaukta ir ta mergaitė, kurios žaginime jis kaltinamas, liūdijo verkdamas, kad tai netiesa, kad Uncle Walter niekad jos nelietė.

Prokuroras bandė visaip gązdinti mergaitę, bet ji balsiai šaukė, kad tai melas. Pašaukta mergaitės motina, kuri taip pat atkartoją, kad tai yra bjauri provokacija. TDA advokatas Anderson norėjo nuvesti Jury (prisaikintuosius teisėjus) į tą vietą, kur neva buvo atliktas tas žaginimas, bet teisėjas griežtai atsiskakė tai padaryti, sakydamas, kad bus per daug išlaidų. Advokatas aiškino,

kad nebus daugiau, kaip vienas doleris nuvežti Jury į tą vietą, bet teisėjas atmetė reikalavimą.

Jury, turėdama jau iš anksto padarius nuosprendį, apkaltinti senelį, sugrįžus už kelių valandų, pasakė, kad ji randa Espey kaltu.

TDA advokatas reikalauja naujo teismo, kuris buvo suteiktas.

Kaimynai, kur senelis gyvena, labai pasipiktinę tokia provokacija. Visur rengiami protesto susirinkimai, siunčiamos telegramos teisėjui Ward. Mergaitės motina apsiėmė kalbėti protesto susirinkimuose. Daug naujų narių gauta į TDA po teismui. K. M.

Didelis Darbininkų Laimėjimas

Tarptautiniam Darbininkų Apisignimui, su pagelba masinio darbininkų veikimo, pavyko iškovoti antru kartu nuteistajam

Negrų ir baltų darbininkų vaikai sudarė žymią dalį džiaugsmingos demonstracijos Harlem'e, New York'o miesto dalyje, kuomet sužinota, kad TDA iškovojo naują teismą Scottsboro jaunuoliui Pattersonui

Iš Tamsiųjų Prieangių

(Tąsa)

Jonas mašinaliai nuėjo prie durų.

Kliube, kitam gale fabriko kiemo, buvo užimas. Kūjai beldės sienon, ką tai kalė.

Jaunuomenė vikriai bėginėjo su vėliavomis, plakatais, eglės šakomis.

—Kas tai pas jus—juokais paklausė Jonas pas artimiausią vaikina.

—Šiandien bus raudonos krikštynos.

—Reiškia, krikštysit?—nusijuokė—kunigais, reiškia, tapot? Na, ir dalykai...

Išeinant, įdomiai žvilgterėjo į atdaras salės duris ir, nustebeš, atšoko: tarp merginų, kurios pynė girliandas, sėdėjo ant grindų Zosė. Pažiūrėjo atydziai— taip ir yra, tai jinai, jo geltonplaukė Zosė margoj jakutėj.

—Zosia!—pašaukė Jonas.

Beldės kūjai, pylės linksmas užimas, ir ji, turbūt, negirdėjo.

—Zoska, prakeikta mergiščia!—suriko jis garsiai, bet jos jau visai nebuvo matyt.

Eidamas raštinėn, mąstė ir joki būdu negalėjo suprasti, ko jinai sukasi fabrike ir dar kliube, ir dar šeštadienį, kada ir namie daug darbo. Ir kodėl jinai neužėjo pas jį? Turbūt bijojo... Meluot nenorėjo, nes gerai atmena, kad jis draudė jai vaikščioti po kliubus.

Tas jį išgązdino. Zosią, savo turtą, jis mylėjo už vis labiaus. Jis skaitė ją savo nuosavybe, prie kurios nieks, apart jo, neturėjo jokių teisių, ir saugojo ją atydziai.

Atidavęs Savkai atsakymą, jis sugrįžo prieangin, bet sėdėti jau

mirtin Scottsboro jaunuoliui, Patterson, naują teismą. Tačiau buržuazinė spauda papliupo naujais užgyrimais pirmesnio nuosprendžio ir ntekinimu TDA bei jo liudininkų.

Kad užtikrint pilną bylos laimėjimą, organizuoti ir neorganizuoti darbininkai turi dar energingiau veikti ir reikalauti jų paliuosavimo. Be to ir sekamas teismas jaunuolių nepaliuosuos.

negalėjo. Rankos drebėjo, sukdamos popirosą. Skubiai išrūkė, numetė kampan ir, atminęs, kad ten guli maišas, kuris gal sudegt, šoko ir prispaudė ugnį čebatu.

Paskui atsargiai ištiesė jį, pažiūrėjo, ar tvirtas, ir piktai numetė pas trepus.

Angliai, Zosia, Savka—viskas susimaišė, susipainiojo. Negalėjo suprasti Zosės. Jis senai jau matė, kad Zosė atsiplakė nuo rankų, bet ramino save tuom, kad ji jau na—norisi, juk, jai pauliot.

Bet vis tik nejaugi jinai nesupranta, nejaugi jinai nejaucia?... Nejaugi jinai?...

Neaiškus įtarimas, kaip gyvatė, šliaužė prie širdies ir slinko vis giliau ir giliau.

Ir vėl Jonas kedėj, užsimastė. Pašauks jį—jis mašinaliai ke liasi, kaip sapne, ir, sugrįžęs, vėl sėda savo vieton ir mąsto.

Praūžė vidurdienio pertrauka. Diena nukrypo ant šono, ir tamsian prieangin atsargiai įšliaužė spindulys.

Susuks dar popirosą ir patrauks taip, kad... staiga iš raštinės su popiera rankose iššoko Zosė.

Jis, nustebeš, pravyt burna. —Kada tu įėjai, kotė!—tas tavęs nemačiau.

—O jūs, turbūt, snaudėt... Aš ėjau ne viena, jūs ir nepamatėt...—ir Zosė, užkišus popierą už ančio, pradėjo tampyti pirštais gėleles, prisegtas prie jakutės.

Jinai buvo greita ir atrodė Jonui gražiausia už visas.

Jis meiliai pažiūrėjo į ją, ir jos smarkus žvilgsnis, geltoni plaukai, sultingos raudonos lūpos sukvipto giedriu rytu.

Jis laimingai susijuokė ir, linktelėjęs galva raštinės pusėn, paklausė:

—Ko vaikščiojai? —Michailovas susirgo... Prašė priminti apie jį, kai būsiu fabrike.

—Kada būsi fabrike... O kam tau reikalingas tas fabrikas?

Krūtinė jos neramiai dūsavo, pirštai drebėjo ant gėlių. Ji žemai nuleido galvą ir pradėjo tyliai dainuot.

Jonas pakraipė galvą. —O kas tai do popierėlis pas tave?

—Kur?

—Už ančio.

—A... tai taipgi Michailovui prašė perduot iš raštinės.

—Parodyk.

—Va dar... Vis vien neperskaitysit... Kam jums?—ir prispaudė rankas prie krūtinės.

Parodyk.

Na, juk neįdomu, duodu žodį, neįdomu...—paraudo Zosė.

—Oi, verčiau tu su Michailovu jokių reikalų neturėtum... (Bus daugiau)

Bedarbio Veterano Žmona Nužudė Tris Kūdikius

"Nenorėjau, kad jie kentėtų, taip kaip aš kenčiu", sako biedna motina, kuri neteko darbo iš priežasties ligos.

"Aš nepamenu visų smulkmenų, bet tur-būt aš juos nužudžiau po vieną ir tada padegiau stubą. Aš negalėjau miegoti. Rūpinausi. Aš kenčiu ir nenorėjau, kad jie taip kęstų," pasakoja darbininkė, Nellie Dyczewski, kuri nužudė savo 3 kūdikius, vieton kad matyti juos badu mirštant. Jos vyras, buvusio karo kareivis, buvo be darbo su visiš du metu. Vaikai buvo Irene 10, Chester 8, Eugene 4 ir Paul 8 metų. Pastarasis pabėgo į sklepa ir išliko gyvas.

Jiems buvę įsakyta apleisti seną lindyne. Jinai po ilgų metų darbo audinyčioje neteko sveikatos ir nebegalėjo ištesėti po

Darbininkė Dyczewski, bado nustumta beprotystėn, nužudė savo 3 kūdikius

dabartine nežmoniška skubinio sistema ir ją pavarė iš darbo. Tas atsiliepė į jos protą ir privėdė prie to baisaus žygio.

Tai istorija tūkstančių šių dienų motinų. Reikia daugiau darbo tarp neorganizuotų darbininkų, kad jas galėtume įtikinti, jog ne žudymo ir žudymosi kelio, bet per stiprią organizaciją ir griežtą kovą mes pagerinsime savo gyvenimą.

Užgrobė Kruvinai Uzdirtus Reisus

SAO PAULO, Brazil.—Aš tarnavau pas buožę už 60\$ į mėnesį. Išbuvaui mėnesį, pamačiau, kad labai daug darbo. Pranešiau buožei, jog už tokį mažą atlyginimą negaliu daugiau tarnauti. Jinai sutiko sekantį mėnesį pridėti algos. Bet išstarnavus antrą mėnesį, jis man pasakė, jog man daugiau nemokėsianti, kaip 60\$ milreisu. Aš supykusi mečiau darį, pareikšdama "negali pridėti dabar, kaip išbuvaui mėnesį aš išėmu." Jinai pasakė: "Šiandieną pinigų nemokėsiu, nes tu neišdirbai visą dieną, ateik rytoj, ir kiek tau priklausos aš sumokėsiu."

Aš vaikščiojau bent kelis kartus, kol atradau namie buožę, tai dar liepė laukti už durų bent pusę valandos; galų-gale išnešė man 30\$. Aš nustebusi paklausiau: "už visą mėnesį tik tiek?" Jinai man sako: "tai dar negerai? — mano vyras liepė tau nei pusės neduoti." Aš reikalavau, kiek man priklausos, bet jinai, iškoliojusi mane, užtrenkė duris.

Tai matote, draugės, kaip elgiasi su mumis mūsų išnaudotojos, ne tik kad geria mūsų kraują, versdamos beveik už dyką dirbti, bet ir uždirbtus mūsų kruvinus reisus mums neapmoka.

Tarnaitė.

MOTERYS IR BEDARBĖ

NEW BRITAIN, Conn. — Šioje begalinėje bedarbėje šeiminiškai prisieina sunkiausių gyvenimo našta atlaikyti, kuomet bedarbių šeimynoje stoka maisto ir kitų visų gyvenimui reikmenų, o jų nėra.

Prasidėjus vasaros karščiams, pas mus bedarbių šelpimo įstaigos duoda į savaitę bušelį anglių bedarbių šeimynai. Reiškia, gasas, elektra ir kiti gyvenimo patogumai iš bedarbių namų jau senai išėjo.

Šeimyna gauna apie \$1.50—\$2 vertės maisto į savaitę. Čia šeiminiškai turi ištaikyti, kad kožną

Šerifas Nužudė Tris Negrus Farmerius

WALSH, La. — Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas iškėlė aiškstėn brutališką nužudymą 3 biednų farmerių negrų per šerifą John Connor. Šerifas ten nuvyko išmesti juos iš jų ūkės ir pareiškė ūkininkui Cormier, kad jis esąs areštuojamas. Cormier protestavo, sakydamas, kad jis nieku nėra prasikaltęs ir areštui nėra pamato.

Šerifas paliepė jam nueiti pas netoli stovinčius jo sūnus Joseph ir Adam ir pasikalbėti. Šerifas juos pasekė ir kada buvo visi trys vienoj vietoj, šerifas įsakė iškelti rankas augštyn ir ant vietos vieną nušovė. Kiti du bandė gintis, bet ką gi padarys beginkliai prieš šautuvą, krito ir jiedu.

Pateisinimui kruvino savo darbo, valdžia užrekordavo, būk šerifas gelbėdamas savo gyvybę juos nužudęs. Matęs tą įvykį kaimynas, baltas ūkininkas, nebuvo kviestas liūdyti.

Nužudytieji buvo 65, 36 ir 22 metų amžiaus.

Tą pat naktį pribuvo gauja iš miesto nulinčiuoti likusius 5 šeimynos narius, bet baltų kaimynų pritarimas nužudytųjų šeimynai, juos apsaugojo.

dieną jos šeimyna turėtų ką valgyti tos savaitės bėgyje. Ir kaip čia šeiminiškai gali pasotinti savo šeimyną, kuomet reikia taupyti tą maistą ir kokius turi turėti nervus toji motina, kurios kūdikiai prašo valgyti, o čia valgio nėra?

Darbininkų klasė kapitalistams lieka laipsniškai nereikalinga. Pas mus bedarbių šelpimo įstaiga užvaldė patys dirbtuvių savininkai.

Kaip Išnaudojamos Moterys Argentinoje

Buenos Aires mieste yra nemažas skaičius fabriky ir dirbtuvių didelių ir mažų, bet išnaudojimas visose vienodas, tik siūlų fabrike, ant Av. Alcarta 2276, moterys išskirtinai labiau išnaudojamos.

Dirbam 750 moterų ir 50 vyrų. Moterim moka į dieną 2 pesu, vyras tris pesus ir 50 centų, nors dirbam lygų darbą, kaip vyrai, taip ir moterys.

Negana moterų išnaudojimo sunkiom darbo sąlygom ir menku atlyginimu, bet dar verčiamos darbininkės moterys kelinėm dėvėti taip pat, kaip ir vyrai. Tas sudaro moterim daugiau išlaidų. Su suknelėm negalim dirbti, nes labai pavojingas darbas prie mašinų, ir tai labai reta diena, kad darbininkė nebūtų sužeista. Tenkiausia sužeidžia ranką ar visai sulaužo. Daktaro pagelbos fabrike nėra. Sužeista darbininkė tik antrą dieną siunčiama į ligoninę. Tai taip elgiai kompanijos administracija su pasiuntimu sužeistųjų ligoninėn.

Šiame fabrike darbininkės neorganizuotos, tai administracija ir darbininkų prižiūrėtojai aršiausiai apsieina su darbininkėmis. Kolioja bjauriausiai žodžiais.

Kiek nepaklausius, tai ir apstumdamos. Nuėjus išeinamon vieton savo reikalu ir užtrukus ilgiau penkių minutų, tuoj atbėga prižiūrėtojas ir beldžia į duris, kol atidarys. Darbininkė, nežinodama kas beldžia duris, jas atidaro. Pamačius prižiūrėtoją, susisarmatinus darbininkė, griebiasi mautis kelinėm, o besarmatis prižiūrėtojas puola pusnuogę darbininkę visu smarkumu, koliodamas ir gązdindamas išmetimu iš darbo.

Taip atsitinka beveik kas dieną su darbininkėmis. Prižiūrėtojai jas kolioja, stumdo ir į gatvę išmeta, o darbininkės vis nesupranta eiti prie vienybės ir duodasi paskutinį kraujo lašą išgerti ir į gatvę išmesti. Kad reikia dėtis prie organizacijos—mūsų darbininkės visai nesupranta, nesirūpina.

K. Vilginaitė.

Toronto Policija Keičia Savo Taktiką

TORONTO, Can.—14 d. birželio, Trinity Park'e, buvo masinis mitingas, kuriame dalyvavo apie trys tūkstančiai darbininkų. Mitingas tęsėsi nuo pradžios iki pabaigai be jokio užpuolimo. Tai vienas iš daugelio metų įvykių, kuriame nebuvo sumuštų bei areštuotų darbininkų, nors ir buvo vienas policistas ir keletas detektyvų. Jie nepatenkintai klausėsi kalbėtojų kalbos apie šios sistemos supuvimą, bedarbių skurdą ir kovą prieš kapitalizmą. Jie matė, kaip darbininkai sutinka su kalbėtoju, rankų plojimu net pertraukinėja kalbėtojus.

Baigiant mitingą, visa buvusi minia pasisakė už kovojimą prieš suokalbį ant d. Tim Buck ir sudainavo Internacionala. Minia skirstėsi su pasiryžimu tęsti kovą prieš išnaudotojus.

Mes turime pasistatyti klausimą, kodėl policija nepuolė ardyti mitingą, kaip visuomet, ir leido laisvai kalbėti? Štai kodėl, policija mato, kad savo žiaurumu nieko nelaimi, tik dar labiau sukelia darbininkų pasipiktinimą. Darbininkai griežtu pasipriešinimu atmušė terorą, laimėjo žodžio laisvę gatvėse.

Darbininkė.

TORONTO, ONT., CANADA

LDSA 144 kuopos susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 7:30 v. vakare, pas d. B. Ave. Visos kuopos narės būtinai turite atsilankyti į šitą susirinkimą, nes bus daug svarbių dalykų aptarti.

Prot. Rašt. A. Ylienė.

SCRANTON, PA.

LDSA 54 kuopos susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 7:30 v. vakare, pas d. B. Kubiliene, 2126 Durkin Ave. Visos narės malonėkite atsilankyti.

Sekr. O. Janušauskienė.

parodo, kad tuom pačiu sykiu nekuriuose darbo skyriuose visai darbas sustoja ir darbininkai palaidžiami.

797541 S. R.

